

خصوصیات مرفولوژیکی ارقام و لاین های جدید گندم بر روی عملکرد

تألیف:

دکتر سعید صالحی

باشگاه پژوهشگران جوان، و حدیث فرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی

انتشارات راز نهان

۱۳۹۵

سرشناسه	صالحی، سعید، ۱۳۶۵ -
عنوان و نام پدیدآور	خصوصیات مرفولوژیکی ارقام و لاین‌های جدید گندم بر روی عملکرد/تألیف سعید صالحی
مشخصات نشر	تهران: رازنهان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۹۰ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۲۵۸-۹۰۷-۱
وضعیت فهرست نویسی	فنیاً
یادداشت	کتابنامه: ص. [۷۳] - ۸۸
موضوع	گندم -- اصلاح نژاد
موضوع	Wheat -- Breeding
موضوع	گندم -- انواع
موضوع	Wheat -- Varieties
رده بندی کنگره	SB۱۹۱/۴۹ ص ۲۶
رده بندی دیویی	۶۳۰/۱۱۱۱
شماره کتابشناسی ملی	۶۳۴۳۰۰۱

آدرس: میدان انقلاب، اورنگ شمال، زاده جنوبی، کوچه دانشور، پلاک ۱۲، واحد ۲ شماره تماس: ۰۲۱۶۶۰۰۱۸۴ - ۰۹۱۲۲۳۳۰۲۶۹ آدرس الکترونیک: raznahanbook@gmail.com آدرس سایت: www.raznahanbook.com	
--	---

عنوان کتاب	خصوصیات مرفولوژیکی
ارقام و لاین‌های جدید گندم بر روی عملکرد	
مؤلف	سعید صالحی
صفحه آرا	رضا کاوه
طراح جلد	رضا کاوه
ناشر	رازنهان
شمارگان	۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ	اول ۱۳۹۵
قیمت	۷۸۰۰ تومان
ISBN: 978-600-258-907-1	

فهرست مطالب

۹	 پیشگفتار
۱۱	 فصل اول: کلیات
۱۱	 مقدمه
۱۵	 فصل دوم: گندم، گیاه شناسی، کشت و نژاد
۱۵	 اهمیت گندم
۱۶	 اهمیت کشت گندم
۱۷	 گیاه شناسی گندم
۱۸	 اهمیت به نژادی گندم
۱۸	 عملکرد گندم
۲۱	 شاخص های انتخاب
۲۳	 تنوع ژنتیکی
۲۵	 کیفیت نان
۲۹	 فصل سوم: مطالعات انجام شده
۲۹	 تجزیه ضرایب همبستگی
۳۱	 رگرسیون گام به گام
۳۲	 تجزیه علیت
۳۳	 تجزیه به عامل ها
۳۶	 تجزیه کلاستر
۳۷	 فصل چهارم: مطالعه موردی
۳۷	 محل انجام آزمایش و طرح آزمایش
۳۸	 مراقبت های زراعی

۳۸	صفات مورد بررسی
۳۹	تجزیه‌های آماری
۴۰	تجزیه واریانس
۴۲	مقایسه میانگین‌ها
۵۶	تجزیه ضرائب همبستگی
۵۷	تجزیه رگرسیون گام به گام
۵۷	عملکرد دانه
۵۹	عملکرد ریشه‌تئیز
۶۰	تجزیه عامل
۶۰	عملکرد دانه
۶۱	عملکرد روغن
۶۲	تجزیه به عامل‌ها
۶۴	تجزیه خوشه‌ای
۶۷	فصل پنجم: سخن پایانی
۷۵	منابع

پیشگفتار

انتخاب غیر مستقیم در نسل‌های اولیه اصلاحی از طریق صفاتی که همبستگی مثبت و معنی داری با عملکرد دانه داشته و وراثت پذیری به مراتب بیش تر از عملکرد دانه داشته باشند یکی از راه کارهای مهم اصلاحی است. تولید ارقام جدید و سازگار به محیط‌های مختلف نیز از اهداف مهم به نژادگران گندم به شمار می‌رود. تلاقی ارقام جدید و دیزاین لاین‌های برتر از نظر صفات مطلوب در بین نتایج آنها از روش هائی است که همواره مورد استفاده به نژادگران بوده است. لذا، به منظور تعیین بر محصول ترین لاین‌های گندم نان، شناسائی صفات مؤثر بر عملکرد دانه و پروتئین و نیز تعیین والدین بهترین تلاقی‌ها آزمایشی با استفاده از ۱۸ لاین گندم نان شامل دو رقم پارسی و سیوند و ۱۶ لاین (M-90-3 تا M-90-18) در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی با سه تکرار در سال زراعی ۹۱-۹۲ انجام گردید. نتایج تجزیه اربانس نشان دهنده تفاوت معنی دار بین لاین‌ها از نظر صفات روز تا گلدهی، قطر پدانکل، تعداد سنبله، عملکرد دانه، ارتفاع گیاه، درصد و عملکرد پروتئین بود. ضریب تنوع نیز حاکی از وجود تنوع ژنتیکی قابل ملاحظه بین لاین‌ها از نظر صفات مذکور بود. مقایسه میانگین لاین‌های مورد بررسی به روش دانکن و در سطح احتمال ۵ درصد نشان داد که برای روز تا گلدهی لاین‌های ۹ و ۱۶ به ترتیب بیشترین و کمترین میانگین را دارا هستند.

لاین شماره ۹ دارای بیشترین روز تا رسیدگی نیز بوده و به دلیل بالاتر بودن عملکرد دانه این لاین حتی نسبت به شاهد‌ها (ارقام پارسی و سیوند) و دیررسی آن برای کشت در شرایط آبی قابل توصیه می‌باشد. همچنین، برای شرایط واجد تنش خشکی می‌توان لاین‌های شماره ۴ و ۸ را معرفی نمود که زودرس بوده و سرعت پر نمودن دانه بالائی نیز دارند. نتایج تجزیه و تحلیل همبستگی، رگرسیون گام به گام و تجزیه علیت داد که می‌توان از صفات سرعت پر شدن دانه و تعداد سنبله در متر مربع به عنوان شاخص‌های انتخاب غیر مستقیم در زمینه افزایش عملکرد دانه استفاده نمود. علاوه بر این، طول پدانکل، تعداد دانه در سنبله و تعداد سنبله در سنبله برای بهبود عملکرد دانه سنبله و قطر پدانکل، روز تا بلندی، روز تا رسیدگی و ارتفاع گیاه در رابطه با اصلاح ذخائر فتوسنتزی قابل توصیه هستند. نتیجه حاصل از تجزیه کلاستر نیز بیانگر این مطلب بود که تلاقی بین لاین‌های شماره ۴ و ۸ از کلاستر چهارم با لاین شماره ۱۰ از کلاستر اول که از نظر عملکرد کمی و کیفی و اکثر صفات دیگر در دو نقطه کاملاً مقابل یکدیگر قرار گرفته‌اند می‌تواند منشأ بیشترین تنوع ژنتیکی و تفکیک متجاوز به واسطه ژن‌های با اثرات افزایشی ۴ و ۸ در نسل‌های در حال تفکیک باشد.

سعید صالحی

بهار ۱۳۹۵